

SZŰCS LÁSZLÓ

Aranyból van a hal

Két emlékezetes mozzanatot szeretnék felidézni a szeptemberi Holnap Feszt programjai közül, azokat, amelyeknél azt tapasztalhattuk, hogy a különböző elemek kölcsönhatása a szemünk előtt válik élő alkotássá, teremtett értéké. Megesett, hogy ez tudatos komponálás eredménye volt, máskor pedig egyszerűen így alakult, igaz, nem volt mellékes, hogy ehhez adottak voltak a körülmények. Kezdem ez utóbbival. Athena Farrokhzad költő és az ő fordítóinak estje már azáltal izgalmasnak ígérkezett, hogy négy nyelv szólal meg egymás mellett – svéd, angol, magyar, román –, ám az egész akkor vált egészen varázslatossá, amikor a *Fehérfehérré* című kötet ugyanazon részletei hangzottak el egymás után magyarul, majd románul a két váradi teátrum egy-egy művésznőjének előadásában. Utána pedig az eredeti svéd változatban és ritmusban a szerző felolvasásában is meghallgattuk, azt tapasztalva, hogy az élményből semmit sem veszítünk amiatt, hogy egy szót sincs szerencsénk érteni svédül.

Hogy aztán nem sokkal később már Athena legyen az, aki a Szigligeti Stúdióban szerezzen élményt a szavak jelentésén túl az *Aranyhal* című performance-ból, amelyet nagyváradi illetőségű, jobbára Vásárhelyen és Kolozsváron tanuló színművészeti hallgatók adtak elő az Élő Várad csoport öt szerzőjének szövegeit alapanyagként használva. Szándékosan nem fogalmaztam úgy, hogy az ötök szövegeit előadva,

hiszen annak lehettünk a tanúi, hogy egyfajta küzdelem zajlott (nem feltétlenül itt, előttünk, hanem már a próbafolyamat napjaiban) a szavak, a megjelenítés, a gesztusok, a mozdulatok, a helyzetteremtő szándék körül. S a végeredmény azt mutatta, hogy mindez működött, jól működött együtt az írói, rendezői, előadói elképzelés. Egyéneként és csapatban is.

E lapszámunk következő oldalain, az irodalmi rovatban az Aranyhal teljes irodalmi anyagát olvashatják, ami persze nem jelenti azt, hogy minden itt leírt szó el is hangzott a stúdióban. Viszont ezek átolvasása után szívesen megnézném újra ezt a rendkívül izgalmas előadást; már csak azért is érdemes lenne legalább egyszer még előadni, hogy rögzítsék. Nos, ilyen az, amikor működik valami. Amikor a hal tényleg aranyból van, legalábbis aranyat ér.